

Agendapunt 7. **Terugdringen primaire epilepsie bij rashonden**

Inleiding

Epilepsie is een potentieel levensbedreigende aandoening. Wanneer een hond epilepsie heeft, heeft dit grote gevolgen voor de hond zelf, de eigenaar en de omgeving. Het is een aandoening waar iedereen mee bekend is omdat ook mensen epilepsie hebben. Er is veel media-aandacht geweest voor epilepsie bij rashonden. Daarbij heeft ook de minister aangegeven dat er maatregelen genomen dienen te worden om de kans op de epilepsie via de fokkerij te verkleinen.

Sinds vorig jaar hebben de portefeuillehouders Fokkerij en Gezondheid toestemming gekregen van het bestuur van de Raad van Beheer om verdergaand beleid te ontwikkelen om primaire epilepsie bij rashonden terug te dringen. De Commissie Gezondheid en de Werkgroep Fokkerij en Gezondheid zijn betrokken bij het opstellen van het beleid en hebben beide adviezen uitgebracht.

In eerste instantie is het advies van de commissie gezondheid overgenomen in het oorspronkelijke beleidsvoorstel. Op dit concept kwam veel kritiek van de achterban en van de werkgroep F&G, waardoor de portefeuillehouder het concept heeft (laten) herschrijven naar een minder zware algemene versie, waarbij de verzwaring via normenmatrix en/of convenanten ras specifiek kan worden doorgevoerd.

Leden

De leden zijn betrokken bij het voorgestelde beleid. Er is een video uitleg gepubliceerd en het voorgestelde concept is gedeeld met de leden. De video's zijn zeer goed bekeken en uit de respons is duidelijk naar voren gekomen dat de leden dit onderwerp zeer belangrijk vinden. De Raad van Beheer heeft van 29 rasverenigingen, 2 rasgroepen en 1 rayon meerdere vragen en reacties mogen ontvangen.

Uit de reacties van leden en de werkgroep F&G blijkt dat men voorstander is van bepaalde maatregelen, maar ook terughoudend is om op dit moment maatregelen te nemen waarvan de impact nog onvoldoende duidelijk is.

Dit brengt het bestuur in een lastig parket: De commissie gezondheid houdt vast aan het (strengere) advies, maar de leden en werkgroep lijken niet verdere maatregelen te willen nemen anders dan lijders uitsluiten en de oudercombinatie van een lijder niet te herhalen.

Bij de heroverweging van het uiteindelijke beleidsvoorstel heeft het bestuur de uitlatingen van de minister over epilepsie meegewogen.

De Minister heeft in haar brief van maart 2020 specifieke vragen m.b.t. epilepsie beleid beantwoord aan de kamer:

(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20192020-1995.pdf>)

Daarin wordt in de beantwoording van vraag 3, 4 en 7 duidelijk ingegaan op de positie van de Raad van Beheer en de toezegging die we hebben gedaan om beleid te ontwikkelen en te implementeren om de epilepsie terug te dringen.

Antwoord 3 en 4

Ik ben ervan op de hoogte dat er nog steeds geen fokbeleid is voor erfelijke epilepsie. Ik heb hierover contact gehad met de Raad van Beheer. De Raad van Beheer heeft in november 2019 een beleidslijn uitgestippeld hoe erfelijke epilepsie aan te pakken. De Raad wil afspraken maken met rasverenigingen over het melden van dragers van erfelijke epilepsie aan de Raad. Registratie van en inzage in de lijders en dragers van epilepsie is een essentiële voorwaarde om de erfelijke epilepsie bij honden aan te pakken. De Raad komt later dit jaar met een fokbeleid om erfelijke epilepsie terug te dringen. Het is wel van belang dat de Raad nu snel stappen zet en ik verwacht dat op korte termijn concrete afspraken worden gemaakt met fokkers van sint-bernhardhonden en toller retrievers.

Antwoord 7

Het bewust fokken met dragers van erfelijke ziekten zoals epilepsie is een overtreding van art 3.4 van het Besluit houders van dieren. Op basis van meldingen voert de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controles uit. De fokker moet dan aantonen dat er voldoende is gedaan om het doorgeven van epilepsie te voorkomen. Als een overtreding van art. 3.4 wordt geconstateerd, wordt een schriftelijke waarschuwing of een bestuurlijke boete opgelegd.

Terugdringen primaire epilepsie

Het terugdringen van primaire epilepsie kan alleen plaatsvinden wanneer een aantal maatregelen tegelijkertijd wordt ingezet. Het beleid start met het melden van epilepsie (de lijder). Vervolgens worden maatregelen op basis van de melding genomen.

Meldpunt

Belangrijk startpunt is om een 'meldpunt' te hebben voor meldingen van epilepsie (en andere ziekten).

Dit meldpunt moet:

- Toegankelijk zijn voor fokkers, leden, hondeneigenaren etc.
- Gepromoot worden via mediakanalen (website, Raadar etc)
- Laagdrempelig zijn
- Een goede follow-up krijgen vanuit kantoor (onderbouwing vragen van de melding, registratie, doormelding aan RV etc)

Om te voorkomen dat het meldpunt een soort 'kliklijn' gaat worden, wordt bij de epilepsie melding altijd om een onderbouwing gevraagd van de melding met een dierenartsverklaring. Het informeren van de rasvereniging en de fokker/eigenaar is een essentieel onderdeel.

Diagnose epilepsie

Wanneer de diagnose epilepsie is gesteld, mag er niet meer met de desbetreffende hond gefokt worden. Het is mogelijk dat deze hond niet aan primaire epilepsie lijdt, maar secundaire epilepsie heeft. Secundaire epilepsie betekent dat de hond door een ander probleem epileptische aanvallen heeft (bijv. hersentumor, leverprobleem etc). In dit voorstel wordt echter beleid ontwikkeld ter vermindering van primaire epilepsie.

Second opinion/herroeping

Mocht een hond toch geen epilepsie hebben dan moet dit ook aangegeven/doorgegeven kunnen worden. Een herroeping is dus mogelijk en zorgt dat de hond voor de fokkerij geen restricties meer kent.

Protocol primaire epilepsie

De Raad van Beheer zal werken aan een protocol tot vaststelling diagnose van primaire epilepsie. Deze zal ontwikkeld worden en te zijner tijd in aanvullende uitvoeringsregels worden opgenomen.

Maatregelen ter vermindering van epilepsie:

De leden worden gevraagd in te stemmen met de volgende maatregelen ter vermindering van epilepsie:

1. Een lijder aan epilepsie wordt uitgesloten van de fokkerij
2. De beide ouderdieren van een lijder worden uitgesloten van de fokkerij
3. Eventuele nakomelingen van een lijder worden uitgesloten van de fokkerij

Voor de volle broers en zussen van lijders zullen aanvullende maatregelen nodig zijn zoals bijvoorbeeld de minimale leeftijd voor inzet voor de fokkerij verhogen naar 4 of 5 jaar. Dit is rasafhankelijk en kan daardoor beter rasset specifiek geregeld worden via de normenmatrix.

Voor die rassen waarbij epilepsie als een probleem geldt, zal via de normenmatrix aanvullende voorwaarden aan het inzetten van de dieren worden gesteld. Te denken valt aan het verhogen van de minimale leeftijd voor inzet in de fokkerij, het beperken van de inzet van familieleden van lijders, etc. Dit zal altijd in overleg met de rasvereniging(en) opgezet worden en geldt voor alle honden van het ras ongeacht of de fokker lid is van de rasvereniging(en).

Voorstel:

Het bestuur adviseert de leden in te stemmen met bovenstaande maatregelen.